የሲቪልና የፖለቲካ መብቶች ዓለም አቀፍ ቃል ኪዳን

በጠቅላላ ጉባኤው ውሳኔ ቁጥር 2200 A (xxxi) እ.ኤ.አ. ዲሴምበር 16 ቀን 1966 ፀድቆ አባል ሀገራት እንዲያፀድቁት እና እንዲቀበሉት የቀረበ

ሥራ ላይ የዋለበት ዕለት፡ በአንቀጽ 49 መሰረት እ.ኤ.አ. ማርች 23 ቀን 1976

<u>መግቢያ</u>

የዚህ ቃል ኪዳን ተዋዋይ ሀገራት፤

በተባበሩት መንግሥታት ቻርተር መርሆዎች መሰረት የሰው ዘር በሙሉ አብሯቸው የተፈጠረ ክብር ያላቸው መሆኑን፣ እኩል እና ከስብእናቸው ሊነጠሉ የማይችሉ መብቶች ያሏቸው መሆኑን አውቆ መቀበል ለነፃነት፣ ለፍትሕና ለዓለም ሰላም መሰረት መሆኑን በመገንዘብ፤

እነዚህ መብቶች ሰው በሰውነቱ ከተጎናፀፈው ተፈጥሯዊ ክብር የሚመነጩ መሆናቸውን በማወቅ፤

በዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች መግለጫ መሰረት ሰዎች ከፍርሃትና ከድህነት ነፃ ሆነው የሚኖሩበት ዓለም ሊፈጠር የሚችለው እያንዳንዱ ሰው የሲቪል እና የፖለቲካ መብቶቹን፤ እንዲሁም የኢኮኖሚ፣ የማኅበራዊ እና የባሕላዊ መብቶቹን ለመቀዳጀት የሚያስችሉት ሁኔታዎች ሲፈጠሩለት ብቻ መሆኑን በማወቅ፤

ሰብአዊ መብቶችና ነፃነቶች በመላው ዓለም እንዲከበሩና እንዲጠበቁ ለማድረግ በተባበሩት መንግሥታት ቻርተር መሰረት ሀገራት ያለባቸውን ግዴታ በመገንዘብ፤

ግለሰቡም ለሌሎች ግለሰቦችና ለሚኖርበት ሕብረተሰብ ኃላፊነት ስለአለበት፤ በዚህ ቃል ኪዳን የተደነገጉት መብቶች እንዲከበሩና እንዲጠበቁ የበኩሉን ጥረት ማድረግ ያለበት መሆኑን በመረዳት፣ በሚከተሉት አንቀጾች ላይ ተስማምተዋል፡፡

ክፍል አንድ

አንቀጽ 1

1. ሁሉም ሕዝቦች የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት አላቸው። ይህንን መብት በመጎናፀፋቸው የፖለቲካ ህልውናቸውን በነፃነት የመወሰን፤ ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና ባሕላዊ ዕድገታቸውንም በነፃነት የማራመድ መብት አላቸው።

2. ሁሉም ሕዝቦች በዓለም አቀፍ ሕግ መሰረት እና በጋራ ጥቅም መርሆ ላይ የተመሰረተውን ዓለም አቀፍ የኢኮኖሚ ትብብር ግዴታቸውን ሳይጥሱ የተፈጥሮ ሀብታቸውንና ሌሎች ሀብቶቻቸውን ለየራሳቸው ዓላማ በነፃነት መጠቀም ይችላሉ። በማንኛውም ሁኔታ ቢሆን አንድ ሕዝብ ለኑሮው አስፈላጊ የሆኑትን ጥቅሞች ሊነፈግ አይገባም።

3. ራሳቸውን ለማያስተዳድሩና በሞግዚት ለሚተዳደሩ ግዛቶች የማስተዳደር ኃላፊነት ያለባቸው ሀገራትን ጨምሮ፣ የዚህ ቃል ኪዳን ተዋዋይ ሀገራት ሁሉ የራስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት ከተባበሩት መንግሥታት ቻርተር ድንጋጌ ጋር በሚጣጣም ሁኔታም ተግባራዊ እንዲሆን ይጥራሉ፤ ይህንን መብት ያከብራሉ።

ክፍል ሁለት

አንቀጽ 2

1. እያንዳንዱ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ሀገር በግዛቱ ውስጥ ለሚኖርና በስሩ ለሚተዳደር ማንኛውም ግለሰብ በዘር፣ በቀለም፣ በጾታ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት፣ በፖለቲካ ወይም ሌላ አመለካከት፤ በብሔራዊም ሆነ ማኅበራዊ አመጣጡ፣ በሀብት፣ በትውልድ ወይም በሌላ መለኪያ ምንም ልዩነት ሳያደርግ በዚህ ሕግ ዕውቅና ያገኙትን መብቶች ሊያስከብርለትና ሊያረጋግጥለት ተስማምቷል።

2. በሥራ ላይ ባሉት የሀገሩ ሕጎች ወይም ሌሎች እርምጃዎች መሰረት እነዚህ መብቶች ከአሁን በፊት ዕውቅና ያልተሰጣቸው ከሆነ እያንዳንዱ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ሀገር በሀገሩ የሕግ አወጣጥ ሥርዓትና በዚህ ቃል ኪዳን ውስጥ ባሉት ድንጋጌዎች መሰረት መብቶቹን ተግባራዊ የሚያደርጉ ሕጎች ለማውጣትና ሌሎች አስፈላጊ እርምጃዎች ለመውሰድ ተስማምቷል።

3. እያንዳንዱ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ሀገር የሚከተሉትን ለመፈፀም ተስማምቷል፤

ሀ/ ማንኛውም ሰው በዚህ ሕግ ዕውቅና ያገኙት መብቶቹና ነፃነቶቹ ሲጣሱበት፣ እነዚህ መብቶችና ነፃነቶች የተጣሱበት በመንግሥት ባለስልጣኖች ቢሆንም እንኳ ለደረሰበት በደል ውጤታማ መፍትሔ እንዲያገኝ ለማድረግ፤

ለ/ ለደረሰበት በደል መፍትሔ የሚሻ ማንኛውም ሰው ስልጣን ባለው የፍትሕ፣ የአስተዳደር ወይም የሕግ አውጪ አካል ወይም በሀገሪቱ የሕግ ሥርዓት መሰረት ስልጣን በተሰጠው ሌላ አካል መብቱ እንዲረጋገጥለት ለማድረግና ፍትሕ እንዲያገኝ ለማመቻቸት፤

ሐ/ የፍትሕ ውሳኔ ሲያገኝም ስልጣን በተሰጣቸው አካላት ውሳኔውን ለማስፈፀም።

አንቀጽ 3

ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት በዚህ ድንጋጌ የሰፈሩትን የሲቪልና የፖለቲካ መብቶች ወንዶችና ሴቶች በእኩልነት በመጠቀም ረገድ ያላቸውን መብት ለማረጋገጥ ተስማምተዋል።

አንቀጽ 4

1. ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት የሀገራቸውን ሕልውና የሚያናጋ የአስቸኳይ ጊዜ ሁኔታ ሲከሰትና ይህም በይፋ የታወጀ ሲሆን ሁኔታውን ለመቆጣጠር በሚያስፈልገው መጠን ልክ ብቻ በዚህ ቃል ኪዳን ከተቀበሏቸው ግዴታዎች ለየት ያሉ አንዳንድ እርምጃዎችን መውሰድ ይችላሉ። ሆኖም የሚወስዷቸው እርምጃዎች በሌላ ዓለም አቀፋዊ ሕግ የተደነገጉትን ግዴታዎች የሚጥሱና በዘር፣ በቀለም፣ በፆታ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት ወይም በማኅበራዊ አመጣጥ ምክንያትነት ልዩነት የሚያደርጉ መሆን አይገባቸውም።

2. በዚህ አንቀጽ የተገለፀው ቢኖርም በዚህ ቃል ኪዳን ውስጥ በአንቀጽ 6፣ 7፣ 8 (ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2) 11፣ 15፣ 16 እና 18 የተጠቀሱትን ድንጋጌዎች የሚቃረን እርምጃ መውሰድ አይቻልም።

3. ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ማንኛውም ሀገር በአስቸኳይ ጊዜ ሁኔታ ምክንያት በቃል ኪዳኑ ከተመለከቱት ድንጋጌዎች ጋር የማይጣጣሙ እርምጃዎችን የመውሰድ መብቱን ለመጠቀም በሚፈልግበት ጊዜ የማያከብራቸውን ድንጋጌዎች ከነምክንያቶቻቸው በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጸሐፊ በኩል ለዚህ ቃል ኪዳን አባል ሀገራት ያስታውቃል። ሁኔታው ሲለወጥም ወዲያውኑ ሌላ ማስታወቂያ በተመሳሳይ መንገድ ለአባል ሀገራት መስጠት ይኖርበታል።

አንቀጽ 5

1. በዚህ ቃል ኪዳን የተጠቀሰ ማንኛውም ድንጋጌ ማንኛውም ሀገር፣ ቡድን ወይም ግለሰብ በቃል ኪዳኑ የተደገጉትን ማናቸውንም መብቶችና ነፃነቶች ለመግፈፍ ወይም በቃል ኪዳኑ ከተደነገገው በበለጠ ሁኔታ ለመገደብ የታቀደ ድርጊት ለመፈፀም የሚያስችል መብት እንዳለው ተደርጎ ሊተረጎም አይችልም፡፡
2. ይህ ቃል ኪዳን ዕውቅና አይሰጣቸውም ወይም እኩል አያያቸውም በሚል ሰበብ ይህን ቃል ኪዳን በተቀበለ በማንኛውም ሀገር በሕግ፣ በስምምነት፣ በልማድ፣ በባሕል ወይም በሌላ ደንብ ሲሰራባቸው የቆዩ መሰረታዊና ሰብአዊ መብቶች መገደብ ወይም መጻረር አይፈቀድም፡፡

ክፍል ሶስት

አንቀጽ 6

1. ማንኛውም ሰው በሕይወት የመኖር ተፈጥሯዊ መብት አለው፡፡ ይህ መብት በሕግ ይከበራል፤ ማንኛውም ሰው ያለአግባብ ሕይወቱን አይነፈግም፡፡
2. የሞት ቅጣትን እንዲቀር ባላደረጉ ሀገራት ውስጥ የሞት ፍርድ የሚወሰነው ወንጀል በሚፈፀምበት ጊዜ በነበረው ሕግ መሰረት በጣም ከባድ ለሆነ ወንጀል ነው፡፡ ፍርዱም ሲወሰን የዚህን ዓለም አቀፍ ቃል ኪዳን ድንጋጌዎችና የዘር ማጥፋት ወንጀል ለመከላከልና ለመቅጣት የወጡ ሕጎችን በማይፃረር መልኩ ነው፡፡ ቅጣቱ የሚፈፀመው በሕግ በተቋቋመ ፍርድ ቤት የመጨረሻ ውሳኔ ሲሰጥ ብቻ ነው፡፡
3. የተፈፀመው የሕይወት ማጥፋት ተግባር የዘር ማጥፋት ወንጀል ዓይነት የሆነ እንደሆነ በዚህ አንቀጽ ውስጥ የተደነገጉት አንዳቸውም ድንጋጌዎች ይህንን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት በዘር ማጥፋት ወንጀል መከላከያ እና መቅጫ ስምምነት መሰረት የገቧቸውን ግዴታዎች የሚፃረሩ እርምጃዎች እንዲወስዱ እንደሚፈቅዱላቸው ተደርገው ሊነበቡ እንደማይችሉ ግንዛቤ ተወስዶበታል፡፡
4. ማንኛውም የሞት ቅጣት የተፈረደበት ሰው ይቅርታ የመጠየቅ ወይም የሞት ቅጣቱ ወደ እሥራት እንዲለወጥለት የመጠየቅ መብት አለው፡፡ በሁሉም ጉዳዮች ይቅርታ ወይም ምሕረት ማድረግ፣ ወይም የሞት ቅጣቱን ወደ እስራት ቅጣት መለወጥ ይቻላል፡፡
5. ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች በሆኑ ወንጀል ፈፃሚዎች የሞት ፍርድ አይወሰንም፡፡ ነፍሰ ጡር በሆኑ ሴቶች ላይም ቅጣቱ አይፈፀምም፡፡

6. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች የሞት ቅጣትን ለማስወገድ የሚወሰዱ እርምጃዎችን ለማዘግየት ወይም ለማስቀረት በቃል ኪዳኑ አባል ሀገራት በምክንያትነት ሊጠቀሱ አይችሉም።

አንቀጽ 7

ማንም ሰው ስቃይ ወይም ጭካኔ ለተሞላበት፣ ኢ-ሰብአዊ ወይም ክብርን ለሚያዋርድ አያያዝና ቅጣት መጋለጥ የለበትም። በተለይም በማንኛውም ሰው ላይ ያለፈቃዱ የሕክምና ወይም ሳይንሳዊ ሙከራ መደረግ የለበትም።

አንቀጽ 8

1. ማንኛም ሰው በባርነት አይያዝም። ባርነትና የባርያ ንግድ በማንኛውም መልካቸው የተከለከሉ ናቸው።
2. ማንኛውም ሰው ተገዶ በአገልጋይነት አይያዝም።
3. ሀ/ ማንኛውም ሰው በኃይል ተገዶ ወይንም የግዳጅ ሥራዎችን እንዲያከናውን አይደረግም።

ለ/ በንዑስ አንቀጽ 3/ሀ/ የተደነገገው ድንጋጌ የግዳጅ ሥራ ከእስራት ጋር እንደቅጣት በሚወሰንባቸው ሀገራት ውስጥ ስልጣን ያለው ፍርድ ቤት ከባድ የጉልበት ሥራን እንደቅጣት እንዳይወሰን የሚከለክለው እንደሆነ ተደርጎ አይተረጎምም።

ሐ/ በዚህ ንዑስ አንቀጽ ለተመለከተው ጉዳይ **“በኃይል ተገዶ ወይንም የግዳጅ ሥራ”** የሚለው አነጋገር የሚከተሉትን አይጨምርም።

i. በንዑስ አንቀጽ 3/ለ/ ውስጥ ያልተጠቀሰና በፍርድ ቤት ውሳኔ በእስር ላይ ባለ ሰው መፈፀም ያለበት ማንኛውም ሥራ ወይም አገልግሎት ወይም ከሕጋዊ እስራት በገደብ በተለቀቀ ሰው መፈፀም ያለበት ማንኛውም ሥራ ወይም አገልግሎት፤

ii. ማንኛውም ወታደራዊ ባሕርይ ያለው አገልግሎት ወይም የኅሊና ተቃውሞ ዕውቅና ባገኘበት ሀገር ውስጥ የኅሊና ተቃዋሚዎች በሕግ ማሟላት ያለባቸውን ብሔራዊ አገልግሎት፤

iii. በአስቸኳይ ጊዜ ሁኔታ ወይም የሕብረተሰቡን ሕይወት ወይም ደኅንነት ለጥፋት በሚያጋልጥ አደጋ ጊዜ መፈፀም ያለበት ማንኛውም አገልግሎት፤

iv. መደበኛ የሲቪል ግዴታዎች አካል የሆነ ማንኛውም ሥራ ወይም አገልግሎት።

አንቀጽ 9

1. ማንኛውም ሰው የነፃነትና የደኅንነት መብት አለው። ማንኛውም ሰው በዘፈቀደ አይያዝም፤ አይታሰርም፤ ማንኛውም ሰው በሕግ ከተደነገገው ምክንያትና ሥርዓት ውጭ ነፃነቱ አይገፈፍም።
2. ማንኛውም ሰው በሚያዝበት ጊዜ የተያዘባቸውን ምክንያቶችና የቀረቡበትን ክሶች ምንነት ወዲያውኑ የማወቅ መብት አለው።
3. በወንጀል ክስ የተያዘ ወይም የታሰረ ሰው ከዳኛ ወይም በሕግ ስልጣን ከተሰጠው አካል ዘንድ በአፋጣኝ ሊቀርብ ይገባል። ተገቢ በሆነ ጊዜ ውስጥም ዳኝነት የማግኘት ወይም የመለቀቅ መብት አለው። ዳኝነት የሚጠባበቁ ሰዎችን በእስር ማቆየት እንደመደበኛ አፈጻጸም ሊታይ አይገባውም። ይሁን እንጂ ከእስር መልቀቁ ግለሰቡን ጉዳዩ በሚታይበት ጊዜ እንዲቀርብ ወይም ፍርዱ እንዲፈጸምበት ለማድረግ እንዲያመች በዋስትና ላይ የተመሰረተ ሊሆን ይችላል።
4. ማንኛውም በመታሰሩ ወይም በመያዙ ምክንያት ነፃነቱን የተነፈገ ሰው ፍርድ ቤቱ የእስራቱን ሕጋዊነት ወዲያውኑ መርምሮ እንዲወስንለት ያለአግባብ መታሰሩን ካረጋገጠ ደግሞ በነፃ እንዲለቀቅ እንዲያዝለት ፍርድ ቤት የመቅረብ መብት አለው።
5. ማንኛውም በሕገ ወጥ ሁኔታ የተያዘ ወይም የታሰረ ሰው ካሳ የማግኘት መብት አለው።

አንቀጽ 10

1. በሕግ ነፃነታቸውን የተገፈፉ ሰዎች ሁሉ ሰብአዊ አያያዝ ሊደረግላቸውና ሰው በመሆናቸው በተፈጥሮ የተጎናፀፉት ክብር ሊጠበቅላቸው ይገባል።

2. ሀ/ የተለየ ሁኔታ ካላጋጠመ በስተቀር ክስ የተመሰረተባቸው ሰዎች ከተፈረደባቸው ሰዎች ሊለዩና ጥፋተኛ ላልሆኑ ሰዎች የሚሰጠው አያያዝ ሊደረግላቸው ይገባል።

ለ/ ወጣት አጥፊዎች ከአዋቂዎች በተለየ ቦታ መጠበቅና በአስቸኳይ ፍርድ ቤት መቅረብ አለባቸው።

3. የእስራት ዓላማ እስረኞች ከጥፋታቸው እንዲታረሙና የተሻሻሉ የሕብረተሰብ አባላት እንዲሆኑ ማድረግ ነው። ወጣት አጥፊዎች ከአዋቂ እስረኞች በተለየ ቦታ የመጠበቅና ከዕድሜያቸውና የሕግ አቋማቸው ጋር የሚስማማ እንክብካቤ የማግኘት መብት አላቸው።

አንቀጽ 11

ማንኛውም ሰው የውል ግዴታውን ባለማሟላቱ ብቻ አይታሰርም።

አንቀጽ 12

1. በአንድ ሀገር የግዛት ክልል ውስጥ በሕጋዊ መንገድ ማንኛውም ሰው በዚያ ሀገር ውስጥ በነፃነት የመንቀሳቀስና የመኖሪያ አካባቢውን በነፃነት የመምረጥ መብት አለው።
2. ማንኛውም ሰው የትኛውንም ሀገር፣ የራሱንም ጭምር ለቆ የመውጣት መብት አለው።
3. ብሔራዊ ፀጥታን፣ ሰላምና ደኅንነትን፣ የሕዝብን ጤና፣ መልካም ሥነ ምግባርና እንዲሁም የሌሎችን መብቶችና ነፃነቶች ለመጠበቅ ሲባል በዚህ ቃል ኪዳን ከሰፈሩት ድንጋጌዎች ጋር በሚስማማ አኳኋን በሚወጣ ሕግ መሰረት ካልሆነ በስተቀር ከላይ በተጠቀሱት መብቶች ላይ ምንም ዓይነት ገደብ አይደረግም።
4. ማንኛውም ሰው ወደ ራሱ ሀገር የመግባት መብቱ በዘፈቀደ አይከለከልም።

አንቀጽ 13

ይህን ቃል ኪዳን በተቀበለ ሀገር ውስጥ በሕጋዊ መንገድ የሚኖር የውጭ ሀገር ሰው አስገዳጅ ሀገራዊ ፀጥታ ካላጋጠመ በስተቀር ከዚያ ሀገር ሊባረር የሚችለው ሕግን ተከትሎ በሚሰጥ ውሳኔ ብቻ ነው። ግለሰቡም ይህንንም

እርምጃ በመቃወም ጉዳዩ እንደገና እንዲታይለት ስልጣን ላለው አካል ወይም በዚህ አካል ለተሰየመ ሰው ወይም ሰዎች ራሱ ወይም በወኪሉ አማካይነት አቤቱታ የማቅረብ መብት አለው።

አንቀጽ 14

1. ሰዎች ሁሉ በፍርድ ቤቶችና በዳኝነት አካላት ፊት በእኩልነት ይታያሉ። በቀረበበት የወንጀል ክስም ሆነ ስለ መብቶቹ እና ግዴታዎቹ በሚወሰንበት ማንኛውም ጉዳይ ማንኛውም ሰው በሕግ በተቋቋመ፣ ስልጣን ባለው፣ ነፃና ገለልተኛ በሆነ የዳኝነት አካል ዘንድ የመቅረብና አድልኦ የሌለበትና ግልፅ የሆነ ዳኝነት የማግኘት መብት አለው። ለዴሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ አስፈላጊ የሆኑትን የመልካም ሥነ ምግባር፣ የሕዝብ ደኅንነት ወይም ብሔራዊ ፀጥታን ለመጠበቅ ሲባል ወይም የተከራካሪ ወገኖች የግል ሕይወት የሚነካ ሲሆን፤ አለበለዚያም ፍርድ ቤቱ የጉዳዩ ይፋ መውጣት የዳኝነትን ሥራ አካሄድ የሚያሰናክል መሆኑን በማመን በሚሰጠው ትእዛዝ አንድ ጉዳይ በዝግ ችሎት ሊታይ ይችላል። ይሁን እንጂ፤ የወጣት ጥፋተኞችን መብትና ጥቅም ለመጠበቅ ወይም በፍች ክርክር ጊዜ የሚወሰዱ የሕፃናት አጠባበቅን እርምጃዎች የሚመለከቱ ካልሆኑ በስተቀር በዝግ ችሎት የተሰጡ ማናቸውም የወንጀልና የፍትሐ ብሔር ውሳኔዎች ይፋ ይደረጋሉ።
2. ማንኛውም በወንጀል ጥፋት የተከሰሰ ሰው በሕጉ መሰረት ጥፋተኛነቱ እስከሚረጋገጥ ድረስ እንደ ንፁሕ ሰው የመቆጠር መብት አለው።
3. የቀረበበት የወንጀል ክስ በሚታይበት ጊዜ ማንኛውም ተከሳሽ ቢያንስ የሚከተሉትን ዋስትናዎች በእኩልነት የማግኘት መብት አለው።

ሀ/ የቀረበበትን ክስና ምክንያቱን በሚገባው ቋንቋ በፍጥነትና በዝርዝር የማወቅ፤

ለ/ ለቀረበበት ክስ መከላከያ ለማዘጋጀት አስፈላጊ የሆኑትን ነገሮችና በቂ ጊዜ የማግኘትና አማካሪ እንዲሆን የመረጠውን ሰው የማማከር፤

ሐ/ አግባብ ባልሆነ ሁኔታ ሳይዘገይ የመዳኘት፤

መ/ ራሱ በተገኘበት የመዳኘት፣ ራሱን በግል ወይም በመረጠው ጠበቃ በኩል የመከላከል፣ ጠበቃ ከሌለው የሕግ አማካሪ እርዳታ የማግኘት መብት እንዳለው የማወቅ፣ ትክክለኛ ዳኝነት የሚጓደል ሆኖ ሲታይና የገንዘብ አቅሙ የማይፈቅድ ሲሆን ሳይከፍል ጠበቃ የማግኘት መብቱ፤

ሠ/ የሚመሰክሩበትን ምስክሮች በግሉም ሆነ በጠበቃው አማካይነት የመመርመር፤ እንዲሁም በራሱ ላይ በተቆጠሩበት ምስክሮች ሁኔታ የራሱ ምስክሮች ቀርበው እንዲመረመሩለት የማድረግ፤

ረ/ ፍርድ ቤቱ የሚጠቀምበትን ቋንቋ የማይናገር ወይም የማይረዳ ከሆነ በነፃ አስተርጓሚ የማግኘት፤

ሰ/ በራሱ ላይ እንዲመሰክር ወይም ጥፋተኛነቱን እንዲያምን ያለመገደድ።

4. በወጣት ተከሳሾች ላይ የሚካሄድ የዳኝነት ሥራ የዕድሜያቸውን ለጋነትና ከጥፋተኝነት ታርመው የሚታነፁበትን ሥርዓት ግንዛቤ ውስጥ ያስገባል።

5. ማንኛውም በወንጀል የተፈረደበት ሰው በሕግ መሰረት ፍርዱም ሆነ ቅጣቱ በበላይ ፍርድ ቤት እንደገና እንዲታይለት የማድረግ መብት አለው።

6. በአንድ ሰው ላይ ተላልፎ የነበረው የመጨረሻ ፍርድ በማያሻማ አኳኋን ኢ-ፍትሐዊ የነበረ ስለመሆኑ አዲስ በተገኘ ማስረጃ አማካኝነት የተረጋገጠ የሆነ እንደሆነ እና በዚህም ምክንያት ይህ ሰው ምህረት ካገኘ አልያም ደግሞ ተላልፎበት የነበረው ውሳኔ የተሻረ እንደሆነ በእንዲህ ዓይነቱ ፍርድ ምክንያትነት ደርሶበት ለነበረው ቅጣት በሕጉ መሰረት ሊካስ ይገባል። ይህ የሚፈፀመው ለፍርዱ መቀልበስ ምክንያት የሆነው መረጃ ሳይታወቅ የቆየው በከፊልም ሆነ በሙሉ በተከሳሹ ምክንያት ያለመሆኑ ሲረጋገጥ ነው።

7. ማንኛውም ሰው በሀገሩ ሕግና በወንጀለኛ መቅጫ ሥነ ሥርዓት ሕግ መሰረት ለመጨረሻ ጊዜ በተፈረደበት ወይም ነፃ በወጣበት ጥፋት ዳግመኛ አይዳኝም ወይም አይቀጣም።

አንቀጽ 15

1. ማንኛውም ሰው የፈፀመው ወይም ማድረግ ሲገባው ያልፈፀመው ተግባር በሀገራዊም ሆነ ዓለም አቀፋዊ ሕግ መሰረት እንደ ወንጀል ባልተደነገገበት ጊዜ እንደ ወንጀለኛ ሊወሰድ አይገባውም። እንዲሁም ጥፋቱን በፈፀመበት ጊዜ ሥራ ላይ ውሎ ከነበረው ቅጣት የከበደ ቅጣት አይፈጸምበትም። ጥፋቱ ከተፈፀመ በኋላ ለእንዲህ ዓይነቱ ወንጀል ቀለል ያለ ቅጣት የሚያሰጥ ሕግ ከተደነገገ ጥፋተኛው ሰው የዚህ ሕግ ተጠቃሚ ይሆናል።

2. ሀገራት እውቅና በሰጧቸው አጠቃላይ የሕግ መርሆዎች መሰረት የተፈፀመው ወይም መደረግ ሲገባው ሳይፈፀም የቀረው ድርጊት እንደ ወንጀል የሚቆጠር ከሆነ የጥፋተኛውን ለፍርድ መቅረብና መቀጣት ይህ አንቀጽ አይከለክልም።

አንቀጽ 16

ማንኛውም ሰው በየትም ቦታ በሕግ ፊት እንደ ሰው የመታወቅ መብት አለው።

አንቀጽ 17

1. በማንኛውም ሰው የግል ሕይወት፣ ቤተሰብ፣ መኖሪያ ቤት ወይም ደብዳቤ ላይ ያለ አግባብ ወይም ሕገ ወጥ በሆነ መንገድ ጣልቃ ገብነት አይፈጸምም። መልካም ዝናውም ከሕግ ውጭ አይደፈርም።
2. ማንኛውም ሰው ከእንዲህ ዓይነቱ ጣልቃ ገብነት ወይም መደፈር የሕግ ጥበቃ የማግኘት መብት አለው።

አንቀጽ 18

1. ማንኛውም ሰው የሃሳብ፣ የኅሊናና የሃይማኖት ነፃነት መብት አለው። ይህም መብት የመረጠውን ሃይማኖት ወይም እምነት የመከተል ወይም የመያዝ ነፃነትን፤ እንዲሁም ለብቻም ሆነ ከሌሎች ጋር በመሆን ሃይማኖቱን ወይም እምነቱን በአደባባይም ሆነ በግል በአምልኮ የመግለፅ፣ ሥርዓቱን የማክበር፣ በተግባር የማዋልና የመስበክ ነፃነትን ይጨምራል።
2. ማንም ሰው የመረጠውን ሃይማኖት ወይም እምነት የመከተል ወይም የመያዝ ነፃነቱን በሚነካ አኳኋን አይገደድም።
3. የራስን ሃይማኖት ወይም እምነት የመግለፅ ነፃነት ሊገደብ የሚችለው በሕግ በተደነገገው መሰረትና የሕዝብን ደኅንነት፣ ፀጥታ፣ ጤና ወይም ሥነ ምግባር ወይም የሌሎችን መሰረታዊ መብቶችና ነፃነቶች ለማስከበር አስፈላጊ ሲሆን ብቻ ነው።
4. ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት ወላጆችና ሁኔታው ሲፈቅድ ሕጋዊ ሞግዚቶች የልጆቻቸው የሃይማኖትና የግብረ ገብነት ትምህርት የራሳቸውን እምነት የተከተለ መሆኑን የማረጋገጥ መብታቸውን ለማክበር ተስማምተዋል።

አንቀጽ 19

1. ማንኛውም ሰው ያለማንም ጣልቃ ገብነት የራሱ አመለካከት ሊኖረው መብት አለው፡
2. ማንኛውም ሰው ሃሳብን የመግለፅ ነፃነት መብት አለው። ይህም መብት መረጃና ማንኛውም ዓይነት ሃሳብ፣ ያለምንም የድንበር ገደብ፣ በቃል፣ በጽሑፍ ወይም በሕትመት፣ በሥነ ጥበብ ወይም ሌላ በመረጠው የመገናኛ ዘዴ የመፈለግ፣ የማግኘትና የማስተላለፍ መብትን ያጠቃልላል።

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገጉት መብቶች የአጠቃቀም ሁኔታ ልዩ ግዴታዎችንና ኃላፊነቶችንም ጭምር ይዘዋል። በዚህም ምክንያት የተወሰኑ ገደቦች ሊደረጉበት ይቻላል፤ ይሁን እንጂ ገደቦቹ በሕግ የተደነገጉና፡-

ሀ/ የሌሎችን መብቶችና ክብር ለማስጠበቅ፤

ለ/ ብሔራዊ ፀጥታን፣ የሕዝብ ደኅንነትን ወይም ጤናን ወይም ሥነ ምግባርን ለማስከበር አስፈላጊ መሆን አለባቸው።

አንቀጽ 20

1. ማንኛውም ለጦርነት የሚደረግ ፕሮፓጋንዳ በሕግ የተከለከለ ነው።
2. አድልዎን፣ ጠላትነትን ወይም ሁከትን ሊያስነሳ የሚችል የብሔር፣ የዘር ወይም የሃይማኖት ጥላቻን የሚፈጥር ቅስቀሳ በሕግ የተከለከለ ነው።

አንቀጽ 21

ሰላማዊ ስብሰባ የማድረግ መብት እውቅና ይሰጠዋል። በዴሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ውስጥ ለብሔራዊ ደኅንነት፣ የሕዝብ ሰላምና ፀጥታ ጥቅም ወይም የሕዝብን ጤናና ሥነ ምግባር ለመጠበቅ ወይም የሌሎችን መብቶችና ነፃነቶች ለማስከበር ከሚያስፈልገው እና በሕግ ከተደነገገው በቀር በዚህ መብት አጠቃቀም ላይ ምንም ዓይነት ገደብ አይደረግም።

አንቀጽ 22

1. ማንኛውም ሰው ከሌሎች ጋር በመሆን የመደራጀት መብት አለው፤ ይህም መብት ጥቅሞቹን ለማስከበር የሠራተኛ ማኅበራትን የማቋቋም እና አባል የመሆን መብትን ያጠቃልላል።

2. በዴሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ውስጥ ለብሔራዊ ደኅንነት፣ ለሕዝብ ሰላምና ፀጥታ ጥቅም ወይም የሕዝብን ጤናና ሥነ ምግባር ለመጠበቅ ወይም የሌሎችን መብቶችና ነፃነቶች ለማስከበር ከሚያስፈልገው እና ሕግ ከሚደነግገው በቀር በዚህ መብት አጠቃቀም ላይ ምንም ዓይነት ገደብ አይደረግም። ይህ አንቀጽ በጦር ኃይሎች እና በፖሊስ ሰራዊት አባላት ላይ በዚህ መብት አጠቃቀም ረገድ ሊደረግ የሚችለውን ሕጋዊ ገደብ አይከለክልም።

3. ይህ አንቀጽ **"ማኅበር የማቋቋም ነፃነትና የመደራጀት መብት ጥበቃን"** የሚመለከተውን የ1948 (እ.ኤ.አ) የዓለም አቀፍ የሥራ ድርጅት ስምምነት የተቀበሉ ሀገራት በስምምነቱ የተረጋገጡትን ዋስትናዎች የሚፃረር ሕግ እንዲያወጡ ወይም ሕጉን ዋስትናዎቹን ሊፃረር በሚችል መልክ እንዲጠቀሙበት አይፈቀድላቸውም።

አንቀጽ 23

1. ቤተሰብ የሕብረተሰቡ ተፈጥሯዊ መሰረት እንደመሆኑ በመንግሥትና ሕብረተሰብ ጥበቃ ሊደረግለት ይገባል።

2. ለጋብቻ የደረሱ ወንዶችና ሴቶች የመጋባትና ቤተሰብ የመመስረት መብታቸው እውቅና ተሰጥቶታል።

3. ያለ ተጋቢዎች ነፃና ሙሉ ፈቃድ ጋብቻ መመስረት የለበትም።

4. ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት ተጋቢዎች ጋብቻ ሲመሰርቱ፣ ጋብቻው በሚቆይበት ጊዜ እና ጋብቻው ሲፈርስ እኩል መብትና ኃላፊነት ያላቸው መሆኑን ለማረጋገጥ ተገቢውን እርምጃ ይወስዳሉ። ጋብቻው በሚፈርስበት ጊዜ ለልጆቹ ጥቅም ተገቢውን ጥበቃ የሚያደርግ ሕግ ተግባራዊ መሆን አለበት።

አንቀጽ 24

1. የዘር፣ የቀለም፣ የቋንቋ፣ የሃይማኖት፣ የብሔርም ሆነ የማኅበራዊ አመጣጥ፣ የሀብት ወይም የትውልድ ምንም ዓይነት ልዩነት ሳይደረግበት ማንኛውም ልጅ ለአካለ መጠን ባለመድረሱ ምክንያት የሚያስፈልገውን ጥበቃና እንክብካቤ ከቤተሰብ፣ ከሕብረተሰቡና ከመንግሥት የማግኘት መብት አለው።

2. ማንኛውም ሕፃን ወዲያውኑ እንደተወለደ ይመዘገባል፤ ስም ይሰጠዋል።

3. እያንዳንዱ ልጅ ዜግነት የማግኘት መብት አለው።

አንቀጽ 25

ማንኛውም ዜጋ በአንቀጽ 2 የተጠቀሱት ልዩነቶች ሳይደረጉበትና አግባብነት የሌላቸው ገደቦች ሳይደረጉበት፤

ሀ/ በቀጥታ ራሱ ወይም በነፃ በተመረጡ ተወካዮቹ አማካይነት በሕዝብ ጉዳዮች የመሳተፍ፤

ለ/ ሁሉም በእኩልነት በሚሳተፍባቸውና የመራጮቹ ፈቃድ በነፃ የሚገለጥባቸው ለመሆኑ ዋስትና ባላቸው በምስጢር በሚካሄዱ እና እውነተኛ በሆኑ ወቅታዊ ምርጫዎች የመመረጥ እና የመምረጥ፤

ሐ/ በሀገር ውስጥ ለሕዝብ በተዘረጉ አገልግሎቶች በእኩልነት የመጠቀም መብትና ዕድል ይኖረዋል፡፡

አንቀጽ 26

ሁሉም ሰው በሕግ ፊት እኩል ነው፤ ያለምንም ልዩነት እኩል የሕግ ጥበቃ የማግኘት መብት አለው፡፡ በዚህ ረገድ ሕጉ ማንኛውንም ልዩነት በመከልከል በዘር፣ በቀለም፣ በፆታ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት፣ በፖለቲካ ወይም በሌላ አመለካከት፣ በብሔር ወይም በማኅበራዊ አመጣጥ፣ በሀብት፣ በትውልድ ወይም በሌላ ተመሳሳይ ምክንያት አድሏዊ ልዩነት እንዳይፈፀምበት ለሁሉም ሰው እኩልና አስተማማኝ ጥበቃ ያደርጋል፤ ዋስትናም ይሰጣል፡፡

አንቀጽ 27

በጎሳ፣ በሃይማኖት ወይም በቋንቋ ንዑሳን የሆኑ ማኅበረሰቦች ባሉበት ሀገር ውስጥ የንዑሳን ማኅበረሰቡ አባል የሆኑ ግለሰቦች በጋራ ባሕላቸውን እንዳያከብሩ፣ ሃይማኖታቸውን እንዳያስፋፉ፣ በቋንቋቸው እንዳይጠቀሙ መብታቸው ሊገፈፍ አይገባም፡፡

ክፍል አራት

አንቀጽ 28

1. በዚህ ቃል ኪዳን መሰረት ኮሚቴ እየተባለ የሚጠቀስ የሰብአዊ መብት ኮሚቴ ይቋቋማል፡፡ ኮሚቴው 18 አባላት የሚኖሩት ሲሆን፤ ከዚህ በታች የተደነገጉትን ተግባሮች ያከናውናል፡፡
2. ኮሚቴው ሥነ ምግባራቸው ከፍተኛ በሆነ እና በሰብአዊ መብት መስክ በችሎታቸው ዕውቅና ባገኙ የዚህ ቃል ኪዳን አባል ሀገራት ዜጎች በሆኑ ሰዎች የሚመሰረት ሲሆን፤ በተለይ የሕግ ልምድ ያላቸውን ሰዎች ማሳተፍ የሚኖረው ጥቅም ግምት ውስጥ ይገባል፡፡
3. የኮሚቴው አባላት በምርጫ የሚሰየሙና እራሳቸውን ወክለው የሚያገለግሉ ይሆናሉ፡፡

የኢትዮጵያ
ሰብአዊ መብቶች ኮሚሽን
ETHIOPIAN HUMAN
RIGHTS COMMISSION

አንቀጽ 29

1. የኮሚቴው አባላት ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት ለዚሁ ዓላማ ከሚያቀርቧቸው እና በአንቀጽ 28 የተጠቀሱትን መስፈርቶች ከሚያሟሉ የዕጩዎች ዝርዝር ውስጥ በምስጢር ድምፅ አሰጣጥ ይመረጣሉ።
2. እያንዳንዱ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ሀገር ከሁለት ዕጩዎች በላይ አይጠቁምም። እነዚህ ዕጩዎች የጠቋሚው ሀገር ዜጎች መሆን ይኖርባቸዋል።
3. አንድ ሰው ለኮሚቴው እንደገና የመጠቆም መብት አለው።

አንቀጽ 30

1. የመጀመሪያው ምርጫ ይህ ቃል ኪዳን ከፀናበት ከስድስት ወራት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ይካሄዳል።
2. በአንቀጽ 34 መሰረት ክፍት ቦታዎችን ለመሙላት ካልሆነ በስተቀር እያንዳንዱ ምርጫ ከመካሄዱ ቢያንስ አራት ወራት ቀደም ብሎ የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት በሶስት ወራት ውስጥ ለኮሚቴው አባልነት ዕጩዎቻቸውን እንዲጠቁሙ በጽሑፍ ይጠይቃል።
3. ዋና ጸሐፊው የተጠቆሙትን ዕጩዎች ዝርዝር በስማቸው ፊደላት ቅደም ተከተል አዘጋጅቶ የጠቆሟቸውን ሀገራት ጭምር በማመልከት እያንዳንዱ ምርጫ ከመካሄዱ ከአንድ ወር በፊት ይህን ቃል ኪዳን ለተቀበሉት ሀገራት ያቀርባል።
4. የኮሚቴው አባላት ምርጫ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጸሐፊ በድርጅቱ ዋና ጽሕፈት ቤት በሚጠራውና ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ አባል ሀገራት በሚያደርጉት ስብሰባ ይከናወናል። ይህን ቃል ኪዳን ከተቀበሉ አባል ሀገራት ሁለት ሦስተኛው በተገኙበት ምልዓተ ጉባዔ በስብሰባው ላይ ሀገራቱን ወክለው ከተገኙትና ድምፅ ከሰጡት መካከል የአብላጫውን ድምፅ ያገኙት ዕጩዎች የኮሚቴው አባላት ይሆናሉ።

አንቀጽ 31

1. ኮሚቴው ከአንድ ሀገር ውስጥ ከአንድ ዜጋ በላይ አባል አይኖረውም።
2. በኮሚቴው ምርጫ ረገድ የኮሚቴው አባልነት የተመጣጠነ የአካባቢ ስብጥርን እንዲያንፀባርቅና የተለያዩ የስልጣኔ ዓይነቶችንና አበይት የሕግ ሥርዓቶችን እንዲወክል የማድረግ አስፈላጊነት ግምት ውስጥ ይገባል።

አንቀጽ 32

1. የኮሚቴው አባላት ለአራት ዓመት የሥራ ጊዜ ይመረጣሉ። በድጋሚ ከተጠቆሙ ለሁለተኛ ጊዜ ሊመረጡ ይችላሉ። ይሁን እንጂ በመጀመሪያው ዙር ከተመረጡት ውስጥ የዘጠኙ አባላት የሥራ ጊዜ በሁለተኛው ዓመት መጨረሻ ላይ ያበቃል። የመጀመሪያው ምርጫ እንደተፈፀመ ወዲያውኑ በአንቀጽ 30 ንዑስ ቁጥር 4 የተጠቀሰው ስብሰባ ሊቀመንበር በሚያወጣው ዕጣ የዘጠኙ አባላት ስም ይታወቃል።
2. የኮሚቴው አባላት የሥራ ጊዜ ሲያበቃ ምርጫዎች ቀደም ባሉት የዚህ ቃል ኪዳን አንቀጾች መሰረት ይከናወናሉ።

አንቀጽ 33

1. አንድ የኮሚቴው አባል ጊዜያዊ ባልሆነ በማናቸውም ሌላ ምክንያት ሥራውን ያቋረጠ መሆኑን የቀሩት አባላት ሁሉም በጋራ ከተስማሙ የኮሚቴው ሊቀመንበር ለተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ወዲያውኑ ያስታውቃል። ጸሐፊውም በአባሉ ተይዞ የነበረው የኃላፊነት ቦታ ክፍት መሆኑን ይገልጻል።
2. አንድ የኮሚቴ አባል በሞት ከተለየ ወይም ሥራውን በራሱ ፈቃድ ከለቀቀ የኮሚቴው ሊቀመንበር ሁኔታውን ለዋና ጸሐፊው ወዲያውኑ ያስታውቃል። ዋና ጸሐፊውም አባሉ ከሞተበት ወይም ሥራውን ከለቀቀበት ጊዜ ጀምሮ ቦታው ክፍት መሆኑን ይገልጻል።

አንቀጽ 34

1. በአንቀጽ 33 መሰረት የኮሚቴው አባል የሥራ ቦታ ክፍት መሆኑ ሲገለፅና ይህ መሆኑ በታወቀ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ የተተኪው አባል የሥራ ዘመን የማያበቃ ሲሆን፤ ዋና ጸሐፊው ሁኔታውን ለእያንዳንዱ ይህን ቃል ኪዳን ለተቀበለ ሀገር ያስታውቃል። እነዚህ ሀገራትም በአንቀጽ 29 መሰረት ክፍት የሥራ ቦታውን ለመሙላት በሁለት ወራት ጊዜ ውስጥ ዕጩዎቻቸውን ይጠቁማሉ።
2. ዋና ጸሐፊው በፊደል ቅደም ተከተል መሰረት የተጠቆሙትን ዕጩዎች የስም ዝርዝር አዘጋጅቶ ለቃል ኪዳኑ አባል ሀገራት ያቀርባል። ክፍት የሥራ ቦታውን ለመሙላትም በዚህ የቃል ኪዳኑ ክፍል ውስጥ በተጠቀሱት አግባብ ባላቸው ድንጋጌዎች መሰረት ምርጫ ይካሄዳል።
3. በአንቀጽ 33 መሰረት የተገለፀውን ክፍት ቦታ ለመሙላት የተመረጠ የኮሚቴ አባል በዚያው አንቀጽ መሰረት የቀድሞው አባል ሳይጨርሰው ለቀረው የሥራ ጊዜ በኃላፊነት ይቆያል።

አንቀጽ 35

በተባበሩት መንግሥታት ጠቅላላ ጉባዔ ሲፀድቅና ጠቅላላ ጉባዔው በሚወስነው ሁኔታዎች መሰረት፤ እንዲሁም የኮሚቴውን የሥራ ኃላፊነት ክብደት ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ለኮሚቴው አባላት ከተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ሀብት ላይ ምንዳ ይከፈላቸዋል።

አንቀጽ 36

ኮሚቴው በዚህ ቃል ኪዳን የተደነገጉትን ተግባራት በሚገባ ማከናወን ይችል ዘንድ የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ አስፈላጊውን የሰው ኃይልና ድርጅት ያሟላለታል።

አንቀጽ 37

1. የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ የኮሚቴውን የመጀመሪያ ስብሰባ በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጽሕፈት ቤት እንዲሰየም ያደርጋል።
2. ከመጀመሪያ ስብሰባ በኋላ ኮሚቴው በራሱ የሥነ ሥርዓት ደንብ መሰረት በየጊዜው ይሰበሰባል።
3. የኮሚቴው መደበኛ ስብሰባዎች በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጽሕፈት ቤት ወይም ጄኔቫ በሚገኘው የድርጅቱ ጽሕፈት ቤት ይካሄዳሉ።

አንቀጽ 38

እያንዳንዱ የኮሚቴው አባል መደበኛ ሥራውን ከመጀመሩ በፊት በኮሚቴው ግልፅ ስብሰባ ላይ የተሰጠውን ኃላፊነት ያለ አድሎና በቅን ኅሊና ለመወጣት ቃል ይገባል።

አንቀጽ 39

1. ኮሚቴው የሥራ አስፈፃሚ አባላቱን ለሁለት ዓመት የሥራ ጊዜ ይመርጣል። እነዚህም እንደገና ሊመረጡ ይችላሉ።
2. ኮሚቴው የራሱን የሥነ ሥርዓት ደንቦች ያወጣል። ከእነዚህ ደንቦች ውስጥ የሚተሉት ሊኖሩ ይገባል፤

ሀ/ የኮሚቴው ምልዓተ ጉባዔ በ12 አባላት ይሟላል።

ለ/ የኮሚቴው ውሳኔ የሚፀድቀው በስብሰባው ላይ በተገኙት አባላት አብላጫ ድምፅ ሲደገፍ ይሆናል።

አንቀጽ 40

1. ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት በዚህ ቃል ኪዳን ተቀባይነት ያገኙትን መብቶች ለማክበር ስለሚወስዷው እርምጃዎችና መብቶቹን በማረጋገጥ ረገድ ስለተመዘገቡት ውጤቶች ሪፖርት ሊያቀርቡ ይገባል። ሪፖርቱ የሚቀርበውም፡-

ሀ/ የቃል ኪዳኑ አባል ሀገራት ቃል ኪዳኑ ከፀናባቸው ጊዜ አንስቶ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ እና

ለ/ ከዚያ በኋላ ኮሚቴው በጠየቀ ጊዜ ይሆናል።

2. ማንኛውም ዘገባ ለተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ይቀርባል። ዋና ጸሐፊውም የደረሱትን ዘገባዎች ኮሚቴው እንዲያያቸው ያስተላልፍለታል። ዘገባዎቹም ከዚህ ቃል ኪዳን አፈጻጸም ጋር የተያያዙ ጉዳዮችንና ካሉም ችግሮችን ያመለክታሉ።

3. ዋና ጸሐፊው ከኮሚቴው ጋር ከተመካከረ በኋላ ከዘገባዎቹ በሥራ ድርሻቸው ክልል ውስጥ የሚገኙትን ክፍሎች ቅጂ ለሚመለከታቸው ልዩ ተልዕኮ ለተሰጣቸው የተባበሩት መንግሥታት አካላት ማስተላለፍ ይችላል።

4. ኮሚቴው ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት ያቀረቡለትን ሪፖርቶች ይመረምራል። የራሱን ሪፖርትና ተገቢ ነው ያላቸውን አስተያየቶች ቃል ኪዳኑን ለተቀበሉት ሀገራት ያቀርባል። በተጨማሪም ኮሚቴው አስተያየቱን ቃል ኪዳኑን ከተቀበሉ ሀገራት የደረሰው ዘገባ ቅጂውን ጨምሮ ለኢኮኖሚና ማኅበራዊ ምክር ቤት ሊልከው ይችላል።

5. ቃል ኪዳኑን የተቀበሉት ሀገራት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት በቀረቡት አስተያየቶች ላይ ያላቸውን ሃሳብ ለኮሚቴው ማቅረብ ይችላሉ።

አንቀጽ 41

1. አንድ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ አባል ሀገር በዚህ አንቀጽ የሰፈሩት ግዴታዎች በሌላው ፈራሚ ሀገር ተፈፃሚነት አላገኙም ብሎ አቤቱታ በሚያቀርብበት ወቅት ኮሚቴው ያንን ተቀብሎ ለመመርመር ላለው ስልጣን በማናቸውም ጊዜ ቢሆን ዕውቅና መስጠት ይችላል። በዚህ አንቀጽ መሰረት የዚህ ዓይነት አቤቱታ መቀበልም ሆነ ማየት የሚቻለው አቤቱታውን ያቀረበው ቃል ኪዳኑን የተቀበለ ሀገር ራሱ ለኮሚቴው ስልጣን እውቅና የሰጠ ሲሆን ነው። እንዲህ ዓይነቱን ዕውቅና ያልሰጠ ሀገርን የሚመለከት አቤቱታን ኮሚቴው ተቀብሎ አያይም። በዚህ አንቀጽ መሰረት ኮሚቴው ዘንድ የደረሱ አቤቱታዎች ቀጥሎ ያሉትን ሥርዓቶች በመከተል እርምጃ ይወሰድባቸዋል።

ሀ/ አንድ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ሀገር ሌላ ቃል ኪዳኑን የተቀበለ ሀገር የዚህን ሕግ ድንጋጌዎች በሥራ ላይ አላዋለም ብሎ ካመነ ቅሬታውን ኃላፊነቱን አልተወጣም ላለው ሀገር በጽሑፍ ያስታውቃል። ያም ሀገር ቅሬታው በደረሰው በሦስት ወራት ጊዜ ውስጥ ለላኪው ሀገር ስለጉዳዩ ማብራሪያ በጽሑፍ ይልካል። ማብራሪያውም በተቻለ መጠን

እንደየአግባቡ ጉዳዩን የሚመለከቱት በሀገሩ ውስጥ ያሉ ሥነ ሥርዓቶች እና የተወሰዱ፣ ሊወሰዱ የታሰቡ ወይም ያሉ የማሻሻያ እርምጃዎችን መያዝ ይኖርበታል።

ለ/ የመጀመሪያው ቅሬታ በደረሰ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ጉዳዩ የሚመለከታቸውን ሁለቱንም ቃል ኪዳኑን የተቀበሉትን ሀገራት የሚያረካ መፍትሔ ካልተገኘ ከሁለቱ አንዱ ሀገር ጉዳዩን ለኮሚቴው የማቅረብና ሌላውን ሀገር ስለዚህ የማስታወቅ መብት አለው።

ሐ/ ኮሚቴው ጉዳዩን ማየት የሚችለው የሚመለከተው ሀገር በቅድሚያ የዓለም አቀፍ ሕግ አጠቃላይ መርሆዎችን በመከተል ባሉት የመፍትሔ ማግኛ መንገዶች ሁሉ በመጠቀም ውጤት ማስገኘት አለመቻሉን ሲያረጋግጥ ብቻ ነው። መፍትሔዎችን ለማግኘት የሚወስደው ጊዜ በአእምሮ ግምት ከልክ ያለፈ የተራዘመ ሆኖ ሲገኝ ይህ ደንብ ተፈጻሚ አይሆንም።

መ/ በዚህ አንቀጽ መሰረት የቀረቡለትን ቅሬታዎች ኮሚቴው የሚመረምረው በዝግ ስብሰባዎች ነው።

ሠ/ በፊደል (ሐ) የተጠቀሰው ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ኮሚቴው በዚህ ቃል ኪዳን ዕውቅና ያገኙትን መሰረታዊ ነፃነቶችና ሰብአዊ መብቶች በሚያስከብር መልክ ጉዳዩ በመግባባት መፍትሔ እንዲያገኝ አገልግሎቱን ለሚመለከታቸው ለሁለቱ ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት ያበረክታል።

ረ/ ለእሱ በቀረቡ በማንኛውም አቤቱታዎች ላይ ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ የሚመለከታቸው ሀገራት በንዑስ አንቀጽ 1 (ለ) መሰረት ተጨማሪ መረጃ እንዲያቀርቡለት መጠየቅ ይችላል።

ሰ/ በንዑስ አንቀጽ “ለ” የተጠቀሱት ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት ኮሚቴው ቅሬታውን በሚመረምርበት ጊዜ የመወከልና አስተያየታቸውን በቃል ወይም በጽሑፍ የማቅረብ መብት አላቸው።

ሸ/ በንዑስ አንቀጽ “ለ” መሰረት ቅሬታ በደረሰው በ12 ወራት ጊዜ ውስጥ ኮሚቴው በሚከተሉት አግባቦች ዘገባውን ያቀርባል።

1. በንዑስ አንቀጽ “ሠ” መሰረት ለጉዳዩ መፍትሔ ከተገኘ ኮሚቴው በዘገባው ውስጥ ይህንኑና የተባለውን መፍትሔ በአጭሩ ይገልፃል።
2. በንዑስ አንቀጽ “ሠ” መሰረት መፍትሔ ካልተገኘ ኮሚቴው ይህንኑ በዘገባው ውስጥ በአጭሩ ይገልፅና ጉዳዩ የሚመለከታቸው ሁለቱ ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት በጽሑፍና በቃል ያቀረቡትን አባሪ አድርጎ ያቀርባል። ማንኛውም ሁኔታ የኮሚቴው ዘገባ ጉዳዩ ለሚመለከታቸው ባለጉዳዮችና ቃል ኪዳኑን ለተቀበሉ ሀገራት እንዲያውቁት ይተላለፋል።

3. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች ተፈፃሚ የሚሆኑት ይህን ቃል ኪዳን ከተቀበሉት ሀገራት ውስጥ 10 የሚሆኑት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት ለኮሚቴው ስልጣን ዕውቅና መስጠታቸውን ሲያረጋግጡ ነው። ይህ ዓይነቱ የጽሑፍ ማረጋገጫ ቃል ኪዳኑን ከተቀበሉት ሀገራት ለተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ይተላለፍና በእርሱ ዘንድ ይቀመጣል። ዋና ጸሐፊውም ቅጂዎቹን ለሌሎቹ ቃል ኪዳኑን ለተቀበሉ ሀገራት ያስተላልፋል። አንድ ቃል ኪዳኑን የተቀበለ ሀገር ለዋና ጸሐፊው በማስታወቅ የሰጠውን የስልጣን ዕውቅና የማረጋገጫ ቃል በማንኛውም ጊዜ መሻር ይችላል። ይሁን እንጂ የስልጣን ዕውቅናን የመሻሩ ጉዳይ ቀደም ሲል የቀረበን ቅሬታ ከመመርመር አያግድም። ጉዳዩ የሚመለከተው ቃል ኪዳኑን የተቀበለ ሀገር ሌላ አዲስ የስልጣን ዕውቅና የማረጋገጫ በጽሑፍ ካልሰጠ በስተቀር ለዋና ጸሐፊው ጽሑፉን የሚሽር መግለጫ ከደረሰው ጊዜ ጀምሮ ኮሚቴው ከዚያ ሀገር የሚቀርብ ቅሬታ አይቀበልም።

አንቀጽ 42

1. ሀ/ በአንቀጽ 41 መሰረት ለኮሚቴው የቀረበ ቅሬታ ጉዳዩ የሚመለከታቸውን ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት በሚያረካ ሁኔታ መፍትሔ ካልተገኘለት እነዚህ ሀገራት ኮሚቴው አንድ ጊዜያዊ አስታራቂ ኮሚሽን (ከዚህ በኋላ ኮሚሽን እየተባለ የሚጠቀስ) ይሰይማል። ኮሚሽኑም ይህን ዓለም አቀፍ ቃል ኪዳን በማክበር ዓላማ ላይ በመመስረት ሁለቱ የሚመለከታቸው ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ አባል ሀገራት በማግባባት ለጉዳዩ መፍትሔ እንዲያስገኙ አገልግሎቱን ይሰጣል።

ለ/ ኮሚሽኑ ጉዳዩ የሚመለከታቸው ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት የተስማሙባቸው አምስት አባላት ይኖሩታል። በሦስት ወራት ጊዜ ውስጥ ሀገራቱ በሁሉም የኮሚሽኑ አባላት ወይም በከፊሉ ላይ ካልተስማሙባቸው ኮሚቴው ያልተስማሙባቸውን አባላት የሚተኩ ከራሱ አባላት ውስጥ በሁለት ሦስተኛ አብላጫ ድምፅ በምስጢር ይመርጣል።

2. የኮሚሽኑ አባላት የሚያገለግሉት እራሳቸውን በመወከል ነው። በተጨማሪም የኮሚሽኑ አባላት ጉዳዩ የሚመለከታቸው ሀገራት ዜጎች ወይም ይህን ዓለም አቀፍ ቃል ኪዳን ያልተቀበሉ ሀገራት ዜጎች ወይም በአንቀጽ 41 መሰረት ማረጋገጫ ያልሰጠ ሀገር ዜጎች መሆን የለባቸውም።

3. ኮሚሽኑ የራሱን ሊቀመንበር ይመርጣል፤ የሚመራበትን የሥነ ሥርዓት ደንብም ያወጣል።

4. የኮሚሽኑ ስብሰባዎች የሚካሄዱት በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጽሕፈት ቤት ወይም በድርጅቱ የጄኔቫ ጽሕፈት ቤት ውስጥ ይሆናል። ነገር ግን የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊንና ጉዳዩ

የሚመለከታቸውን ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት በማማከር ኮሚሽኑ በሌሎች አመቺ ቦታዎች ስብሰባውን ማካሄድ ይችላል።

5. በአንቀጽ 36 መሰረት የተቋቋመው ጽሕፈት ቤት በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚቋቋሙ ኮሚሽኖችንም ያገለግላል።

6. ኮሚቴው የተቀበላቸውንና ራሱም ያጠናቀራቸውን መረጃዎችን ኮሚሽኑ ሊያያቸው ይችላል፤ በተጨማሪም ኮሚሽኑ ሌሎች ጠቃሚ መረጃዎችን ጉዳዩ ከሚመለከታቸው ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት ማግኘት ይችላል።

7. ኮሚሽኑ የተሰየመበትን ጉዳይ ከመረመረ በኋላ ጉዳዩ ለሚመለከታቸው ሀገራት የሚተላለፍ ዘገባ ለኮሚቴው ሊቀመንበር ያቀርባል። በማናቸውም ጊዜ ዘገባው ኮሚሽኑ ጉዳዩን መመልከት ከጀመረ ከ12 ወራት ጊዜ በላይ ሊዘገይ አይችልም።

ሀ/ ኮሚሽኑ ጉዳዩን በ12 ወራት ውስጥ መርምሮ ማጠናቀቅ ካልቻለ ዘገባው ጉዳዩ ያለበትን ደረጃ ብቻ በአጭሩ የሚገልፅ ይሆናል።

ለ/ በዚህ ቃል ኪዳን ዕውቅና ያገኙትን ሰብአዊ መብቶች በማክበር ላይ የተመሰረተ የሚያግባባ መፍትሔ ከተገኘ የኮሚሽኑ ዘገባ ፍሬ ነገር በተገቢው መፍትሔ ላይ ያተኩራል።

ሐ/ በንዑስ አንቀጽ 7 (ለ) መሰረት መፍትሔ ካልተገኘ የኮሚሽኑ ዘገባ ጉዳዩን በሚመለከት በተነሱት ጥያቄዎች ላይ የሱን ግኝቶችና ለችግሩ ማግባቢያ የተሰጠውን አስተያየቶች ይይዛል። ይህ ዘገባ በተጨማሪ ጉዳዩ በሚመለከታቸው ቃል ኪዳኑን በተቀበሉ ሀገራት የቀረቡትን የጽሑፍና የቃል መግለጫዎች ያጠቃልላል።

መ/ የኮሚሽኑ ዘገባ በንዑስ አንቀጽ 7 (ሐ) መሰረት የቀረበ ከሆነ ጉዳዩ የሚመለከታቸው ሀገራት ዘገባው በደረሳቸው በሦስት ወራት ጊዜ ውስጥ በዘገባው ይዘት መስማማት ያለመስማማታቸውን ለኮሚቴው ሊቀ መንበር ያስታውቃሉ።

8. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች በአንቀጽ 41 ውስጥ የተጠቀሱትን የኮሚቴውን ኃላፊነቶች የሚነኩ አይሆኑም።

9. ጉዳዩ የሚመለከታቸው ቃል ኪዳኑን የተቀበሉ ሀገራት የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ በሚያቀርበው ተመን መሰረት የኮሚሽኑን አባላት ወጪዎች በሙሉ እኩል ይከፍላሉ።

10. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ 9 መሰረት ጉዳዩ የሚመለከታቸው ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት ክፍያውን ከመተካታቸው በፊት የኮሚሽኑን አባላት ወጪዎች የመሸፈን ስልጣን አለው፡፡

አንቀጽ 43

አግባብ ባላቸው በተባበሩት መንግሥታት የልዩ መብቶችና የማይደፈሩ መብቶች ስምምነት ድንጋጌዎች መሰረት የኮሚቴውና በአንቀጽ 42 መሰረት የተሰየሙት የጊዜያዊ አስታራቂ ኮሚሽኑ አባላት ለተባበሩት መንግሥታት ተልዕኮ ለሚሰማሩ ባለሙያዎች የሚገባውን ሥራ ማከናወኛ፣ ጥቅሞች እና ያለመከሰስ መብት አላቸው፡፡

አንቀጽ 44

ይህን ቃል ኪዳን በሥራ ላይ ለማዋል የተቀመጡት ድንጋጌዎች የተባበሩት መንግሥታትና ልዩ ተልዕኮ የተሰጣቸው አካላት ስምምነቶችና ማስፈፀሚያ ደንቦች ውስጥ በሰብአዊ መብቶች መስክ የተዘረዘሩትን ሥነ ሥርዓቶች የሚነኩ አይሆኑም፡፡ በተጨማሪም ድንጋጌዎቹ ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራት በመካከላቸው ባሉት አጠቃላይ ወይም ልዩ ዓለም አቀፍ ስምምነቶች መሰረት በመካከላቸው ያለውን ክርክር ለመፍታት ሌሎች ዘዴዎችን ከመከተል አያግዷቸውም፡፡

አንቀጽ 45

ኮሚቴው በየዓመቱ ስለሥራ እንቅስቃሴው የሚገልፅ ዘገባ በኢኮኖሚና ማኅበራዊ ምክር ቤት በኩል ለተባበሩት መንግሥታት ጠቅላላ ጉባዔ ያቀርባል፡፡

ክፍል አምስት

አንቀጽ 46

የዚህ ቃል ኪዳን ማንኛውም ድንጋጌ የተባበሩት መንግሥታት ቻርተር እና ልዩ ተልዕኮ የተሰጣቸው የድርጅቱ አካላትና ልዩ ልዩ ክፍሎች በዚህ ቃል ኪዳን ውስጥ ከተካተቱት ጉዳዮች ጋር በተያያዘ ያሏቸውን ኃላፊነትና ተግባር የሚወስኑት መተዳደሪያ ደንቦችን እንደሚያፋልስ ሆኖ አይተረጎምም፡፡

አንቀጽ 47

የዚህ ቃል ኪዳን ማንኛውም ድንጋጌ ሕዝቦች በተፈጥሮ ሀብታቸውና ችሎታቸው በሙሉና በነፃነት የመጠቀም መብታቸውን እንደሚቀንስ ሆኖ አይተረጎምም፡፡

ክፍል ስድስት

አንቀጽ 48

1. ይህ ቃል ኪዳን የተባበሩት መንግሥታት አባል ለሆነ ሀገር ወይም ልዩ ተልዕኮ ለተሰጣቸው አካላት አባል የሆነ ሀገር፣ የዓለም አቀፍ ፍርድ ቤትን መተዳደሪያ ደንብ ለተቀበለ ሀገር፤ እንዲሁም ይህን ሕግ እንዲፈርም በተባበሩት መንግሥታት ጠቅላላ ጉባዔ ለተጋበዘ ሌላ ሀገር ለፊርማ ክፍት ነው፡፡
2. ይህ ቃል ኪዳን በፈራሚ ሀገራት መፅደቅ ይኖርበታል፡፡ የማፅደቂያ ሰነዶችም በተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ዘንድ ይቀመጣሉ፡፡
3. ይህ ቃል ኪዳን በዚህ አንቀጽ 1 የተጠቀሰው ማንኛውም ሀገር እንዲቀበለው ክፍት ይሆናል፡፡
4. መቀበል የሚረጋገጠው የመቀበያ ሰነድን በተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ዘንድ በማኖር ነው፡፡
5. የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ ቃል ኪዳኑን የፈረሙ ወይም የተቀበሉ ሀገራት እሱ ዘንድ ስለተቀመጡት የማፅደቂያ ወይም የመቀበያ ሰነድ እንዲያውቁ ያደርጋል፡፡

አንቀጽ 49

1. ይህ ቃል ኪዳን የሚፀናው 35ኛው የማፅደቂያ ወይም የመቀበያ ሰነድ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጸሐፊ ዘንድ ከተቀመጠ ዕለት አንስቶ ከሦስት ወራት በኋላ ነው፡፡
2. 35ኛው የማፅደቂያ ወይም የመቀበያ ሰነድ ከዋና ጸሐፊው ዘንድ ከተቀመጠ በኋላ ይህን ቃል ለሚያፀድቅ ለእያንዳንዱ ሀገር ቃል ኪዳኑን የሚፀናው የራሱን የማፅደቂያ ወይም የመቀበያ ሰነድ ካኖረበት ዕለት ከሦስት ወራት በኋላ ነው፡፡

አንቀጽ 50

ፌዴራላዊ አስተዳደር ባላቸው ሀገራት የዚህ ቃል ኪዳን ድንጋጌዎች በሁሉም የአስተዳደር ክልሎች ያለምንም ገደብ ወይም ልዩነት ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 51

1. ይህን ቃል ኪዳን የተቀበለ ማንኛውም ሀገር ለቃል ኪዳኑ ማሻሻያ ሃሳቦች ለተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ዋና ጸሐፊ ማቅረብ ይችላል። ዋና ጸሐፊውም ስለቀረቡት የማሻሻያ ሃሳቦች ይህን ቃል ኪዳን ለተቀበሉት ሀገራት በማስታወቅ በቀረቡት ሃሳቦች ላይ ለመወያየትና ድምፅ ለመስጠት ጉባዔ እንዲጠራ ይፈልጉ እንደሆነ እንዲገልፁለት ይጠይቃል። ቃል ኪዳኑን ከተቀበሉት ሀገራት አንድ ሦስተኛው የጉባዔውን መጠራት የሚደግፉ ከሆነ ዋና ጸሐፊው በተባበሩት መንግሥታት አማካይነት ጉባዔው እንዲካሄድ ስብሰባውን ያዘጋጃል። ቃል ኪዳኑን ተቀብለው በስብሰባው ከተገኙትና ድምፅ ከሰጡት ሀገራት በአብዛኛው አባል የተደገፈ የማሻሻያ ሃሳብ የተባበሩት መንግሥታት ጠቅላላ ጉባዔ እንዲያፀድቀው ይቀርብለታል።
2. አንድ የማሻሻያ ሃሳብ በሕግ የሚፀናው የተባበሩት መንግሥታት ጠቅላላ ጉባዔና ይህን ዓለም አቀፍ ቃል ኪዳን ከተቀበሉት መንግሥታት ውስጥ ሁለት ሦስተኛው በሀገራቸው ሕገ መንግስታዊ ደንብ መሰረት ሲያፀድቁት ነው።
3. ማሻሻያዎች ሥራ ላይ ሲውሉ በተቀበሏቸው ሀገራት ላይ አስገዳጅነት ይኖራቸዋል። ሌሎች ይህን ቃል ኪዳን የተቀበሉ ሀገራትም በዚህ ቃል ኪዳን ድንጋጌዎችና ቀደም ሲል በተቀበሏቸው ማሻሻያዎች የሚገደዱ ይሆናሉ።

አንቀጽ 52

በአንቀጽ 48 ንዑስ አንቀጽ 5 የተጠቀሱት ማስታወቂያዎች ያሉ ቢሆንም የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ በዚሁ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ላይ ለተጠቀሱት ሀገራት ስለሚከተሉት ጉዳዮች ሊገለፅላቸው ይገባል።

ሀ/ በአንቀጽ 48 መሰረት ስለፊርማዎች፣ ማፅደቂያዎችና የመቀበያ ማረጋገጫዎች፤

ለ/ በአንቀጽ 49 መሰረት ይህ ዓለም አቀፍ ቃል ኪዳን የሚፀናበትን ጊዜና በአንቀጽ 51 መሰረት ማንኛውም የማሻሻያ ሃሳብ የሚፀናበት ጊዜ።

አንቀጽ 53

1. ይህ ቃል ኪዳን በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት መዝገብ ቤት ይቀመጣል፤ የቃል ኪዳኑ የቻይንኛ፣ የእንግሊዝኛ፣ የፈረንሳይኛ፣ የሩሲያንኛና የስፓንኛ ቋንቋ ቅጂዎች እኩል እውቅና ይኖራቸዋል።
2. የተባበሩት መንግሥታት ዋና ጸሐፊ የዚህን ቃል ኪዳን የተረጋገጡ ቅጂዎች በአንቀጽ 48 ውስጥ ለተጠቀሱት ሀገራት ያስተላልፋል።